

лись як доповнення к проводимим конституційним конференціям во время создания колоніальних федерацій, наприклад в Малайзії, Нігерії или Західної Індії (R. L. Watts, *New Federations: Experiments in the Commonwealth*. Oxford Clarendon Press. 1966, p 123-124).

Таким образом, можна підсумувати, що незважаючи на схожість функцій учредительний зборів, конституційних конвенцій, конституційних конференцій и конституційних комісій и єдиний для них кінцевий результат діяльності – розробка проекту или прийняття нової конституції, а також поправок к уже існуючій – все вищеперелічені органи повністю відрізняються по способу формування и процедурам вибирання їх членів. Звідси, питання розмежування цих термінів є важливим и актуальним для політичної теорії и практики.

Коваль С. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри соціальних теорій*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕУРЯДОВИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Необхідною умовою формування правової держави і громадянського суспільства є удосконалення правового регулювання діяльності інститутів неурядових громадських організацій.

Життєдіяльність громадянського суспільства визначається наявністю його структурних елементів, їх якісними характеристиками, а також інтенсивністю (частотою) та ефективністю (результатами) їх функціонування. Важливе місце в даному контексті займає правова сфера, яка регулює діяльність інститутів громадянського суспільства.

Згідно зі статтею 15 Конституції України, «суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності», гарантує «свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією і законами України». Разом із статтями 34 та 35, які гарантують громадянам право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, а також на свободу світогляду і віросповідання, вона є конституційною підставою формування плюралістичного суспільства.

Організаційне оформлення плюралізму через утворення громадянами партій та громадських організацій забезпечує стаття 36 Конституції України. У ній зазначається, що громадські організації створюються для «здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень встановлених законом...». Конкретизація відмінностей у структурі, способах утворення та функціях політичних партій і громадських організацій міститься в законі «Про об'єднання громадян», який було прийнято ще в 1992 році. Уже прийнято такі, більш вузькі за сферою дії, закони, як закон «Про благодійність та благодійні організації» та «Про творчих працівників і творчі спілки». Вимагають законодавчого врегулю-

вання деякі проблеми оподаткування громадських об'єднань та їх фінансової підтримки (спонсорами і державою), а також спрощення процедури їх реєстрації.

Таким чином, сьогодні існує висока суспільна необхідність правового поля в сфері регулювання діяльності неурядових громадських організацій, що в свою чергу потребує проведення емпіричних досліджень по даному питанню. Подальшого дослідження потребує роль громадянського суспільства та громадських організацій в правотворчій сфері та в забезпеченні стабільної законодавчої діяльності в країні.

Правовий і соціальний поступ держави неможливий без цивілізованого громадянського суспільства, а історична практика формування сучасної демократичної держави довела недоцільність і безперспективність окремого вирішення завдань соціального і правового розвитку без урахування впливу інститутів громадянського суспільства.

Налагодження партнерства між громадянами та державою базується на понятті активного громадянства як основи політики у виконанні суспільнозначущих завдань за допомогою участі в інститутах громадянського суспільства.

Для сучасного розуміння громадянського суспільства недостатнє уявлення про нього лише з позиції його протиставлення державній владі й, відповідно, сфері реалізації публічних інтересів. Головним у сучасній, загальнодемократичній концепції громадянського суспільства повинне бути визначення власних якісних характеристик тих реальних суспільних відносин, які у системній єдності можуть бути визначені як сучасне громадянське суспільство.

Ідеї громадянського суспільства, відображені у Декларації про державний суверенітет, були зафіксовані і розвинуті у Конституції України. На особливу увагу заслуговують:

- проголошення людини найвищою соціальною цінністю та створення економічних, соціальних, політичних умов забезпечення вільного і всебічного розвитку її особистості;
- ліквідація відчуженості людини стосовно соціально-економічних структур та політичних інститутів;
- захист прав і свобод людини та громадянина, відповідальність держави перед суспільством за свою діяльність;
- забезпечення суверенітету народу, самоорганізації та самоуправління громадян;
- плюралізм форм власності, рівність суб'єктів права власності перед законом;
- забезпечення права власників на ініціативну, творчу, підприємницьку діяльність;
- плюралізм духовного життя суспільства, на основі гуманістичних і демократичних загальнолюдських цінностей;
- визнання і матеріалізація ідеї верховенства права, побудови законів та інших нормативно-правових актів на основі Конституції України;
- держава є демократичною, соціальною і правовою, тому що підпорядковується служінню суспільству.